

Casussen onafhankelijkheid

de **Openbaar**
accountant

Sinds de inwerkingtreding van de Nadere voorschriften inzake onafhankelijkheid

hebben de leden diverse casusposities voorgelegd aan de Commissie Onafhankelijkheid*. Deze zijn in de commissie besproken. De uitwerkingen kunnen worden beschouwd als het officiële commissiestandpunt over de te volgen gedragslijn in deze gevallen. Hieronder twee voorbeelden.

Casus 1 Corporate finance-diensten door niet-verbonden partij

In de Nadere voorschriften is een verbod opgenomen voor waarderingsdiensten die van materiële invloed zijn op de jaarrekening van de controlecliënt en die een belangrijke mate van subjectiviteit met zich meebrengen. Dit verbod geldt zowel voor de accountant als voor organisaties uit zijn netwerk.

Vraag:

Is het aanvaardbaar als zo'n waarderingsdienst wordt uitgevoerd door een corporate finance-specialist die in dienst is bij een vennootschap waarin de accountantsorganisatie een belang heeft van vijftig procent of minder (met andere woorden: er is geen sprake van doorslaggevende invloed)?

Uitwerking:

Allereerst is van belang of de corporate finance-deelneming tot het netwerk van de accountantsorganisatie behoort. Hiervan is sprake bij verbonden partijen (doorslaggevende invloed) én/of gebruik van gemeenschappelijke naam of gezamenlijk gebruik van hulpmiddelen. Als sprake is van een deelneming binnen het netwerk, dan zijn dergelijke diensten in combinatie met de controle van de jaarrekening niet toegestaan. Als de corporate finance-deelneming niet tot het netwerk behoort en als minderheidsdeelneming wordt aangemerkt, dan bevatten de Nadere voorschriften geen formele verbodsbepaling. In deze casus geldt echter dat, gelet op de financiële relatie tussen de

deelneming en de accountantsorganisatie, een dergelijke combinatie van diensten in ieder geval in strijd is met de aard van de regelgeving en derhalve ook niet is toegestaan.

Casus 2 Combinatie controlefiscaal advies

Een accountant vervult een (vrijwillige) controleopdracht bij de jaarrekening van een kleine besloten vennootschap. Zijn collega-belastingadviseur, waarmee hij onder gemeenschappelijke naam samenwerkt, is adviseur bij de vennootschap en bij de directeur-grootaandeelhouder. Op enig moment gaat een nieuwe aandeelhouder in de vennootschap participeren (vijftig procent). Deze kiest voor een eigen belastingadviseur.

Vraag:

Is de accountant nog voldoende onafhankelijk, gelet op de adviserende functie van zijn collega-belastingadviseur bij de vennootschap en met name bij de directeur-grootaandeelhouder?

Uitwerking:

De Nadere voorschriften zijn formeel niet van toepassing op vrijwillige controleopdrachten. In materiële zin, aansluitend bij de hierin opgenomen regelgeving, geldt het volgende: De combinatie van controle en fiscale advisering is toegestaan, onder de voorwaarde dat geen beheersdaden worden verricht. De accountant dient verder alert te zijn op zijn functioneren bij de vennootschap. Dit betekent dat informatie van de accountant en zijn collega-belastingadviseur met betrekking tot

de vennootschap gelijktijdig bij beide aandeelhouders beschikbaar moet zijn. Tevens verdient het aanbeveling om vooraf met alle partijen af te spreken over welke onderwerpen wel en niet wordt geadviseerd, en de voorwaarden waaronder.

Specifieke omstandigheden

Meer uitgewerkte casussen zijn te vinden op de website van NIVRA, NOvAA en SRA (NIVRA: onder Regelgeving onafhankelijkheid, frequently asked questions).

Aangezien de algemeen geformuleerde casussen zijn gebaseerd op individuele gevallen, kunnen de specifieke omstandigheden in vergelijkbare casussen dermate afwijken dat een andere uitwerking noodzakelijk is. Bij twijfel dient u contact op te nemen met de afdeling Juridische Zaken van het NIVRA.

Meer casussen op www.nivra.nl onder de button onafhankelijkheid.

Noot

* De Commissie Onafhankelijkheid is begin 2003 benoemd na het van kracht worden van de Nadere voorschriften inzake onafhankelijkheid. Een van de taken is de vraagbaakfunctie voor leden. In de commissie onder voorzitterschap van Jos van Huut zijn alle ledengroeperingen vertegenwoordigd, inclusief een afvaardiging van de NOvAA.